

Samlet Plan

**«Oppstart , utfordringer og SP
frem til den ytterste dag i 2016»**

Haakon Thaulow

«En spennende og lang historie» -

NVE 23. januar 2019

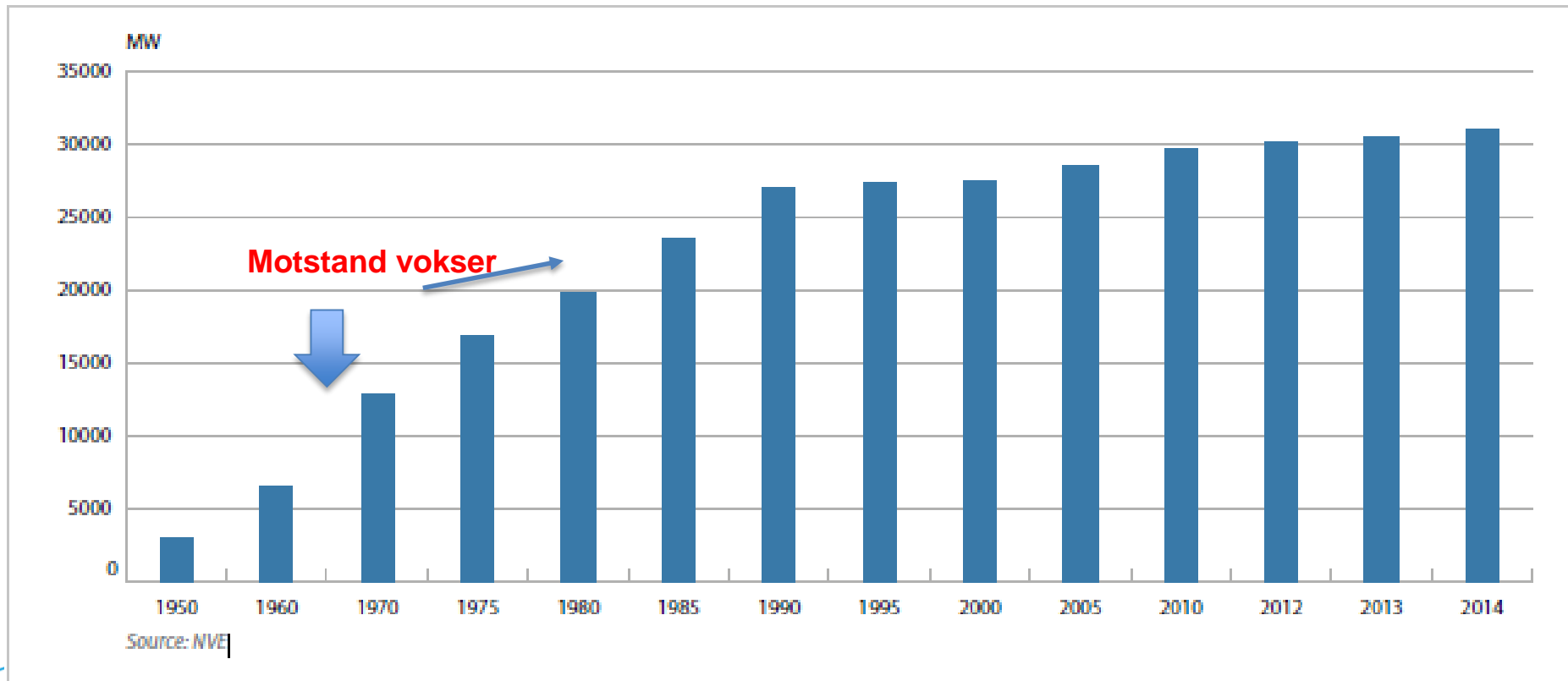
Hovedpunkter

- **SP rolle som rammeplanverktøy for vannkraftforvaltningen**
- **Vannkrafthistorien og forspillet til Sanlet Plan**
- **SP prosjektet 1980-1984/86**
 - **Kampen om å være med/ikke være med !**
 - **Hvordan gjorde vi det? Repetisjonsøvelse - -**
 - **Resultatet – og bruken**
 - **Hvorfor gikk det såvidt bra?**
- **SP revisjoner, nye rammevilkår klima, gasskraft, større behov for effekt, vind og sol m.m. Nye forvaltningsregimer m.m.**

Vannkraft i Norge --- litt historierepetisjon

Utvikling av installert produksjonskapasitet vannkraft 2014

Sentrale nasjonale rammeplanverktøy i vannkraftforvaltningen – «de 4 store»

Plan	Hovedformål
Verneplan for vassdrag	Vern mot vannkraft
Samlet Plan	Grovstyre konsesjonsbehandling av ny vannkraft
Vilkårsrevisjoner	Forbedre miljøforhold ved endring av konsesjonsvilkår i eldre konsesjoner.
Vanndirektivet	Oppnå definerte miljømål , herunder innpasse vannkraften godt i helhetlig vannforvaltning

Verneplan for vassdrag

«Sikre hele nedbørsfelt med sine variasjoner fra fjell til fjord. Fokus er beskyttelse mot vannkraft men også andre inngrep vurderes»

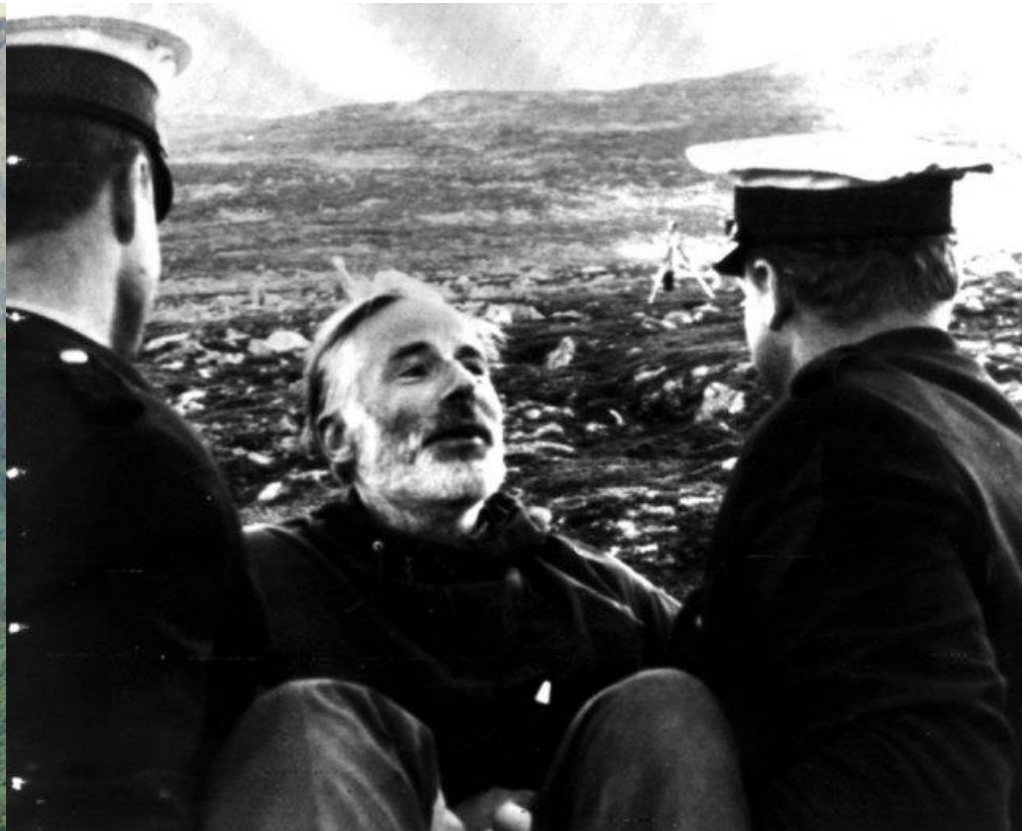

Verneplan for vassdrag- historikk og utviklingstrekk

Verneplan I	1973
Verneplan II	1980
Verneplan III	1986
Verneplan IV	1993
Supplering (Verneplan V)	2005
Avsluttende supplering	2009

388 objekter - 49,6 TWh
Rikspolitiske retningslinjer RPR 1993

Miljøkonflikter fra 1970 tallet : Aurland, Mardøla, Orkla –Grana , - - - -

Mardøla 1976 – -Arne Næss - -

Alta 1981:

400 politimenn
fjernet
demonstranter

Forspillet til SP- - -

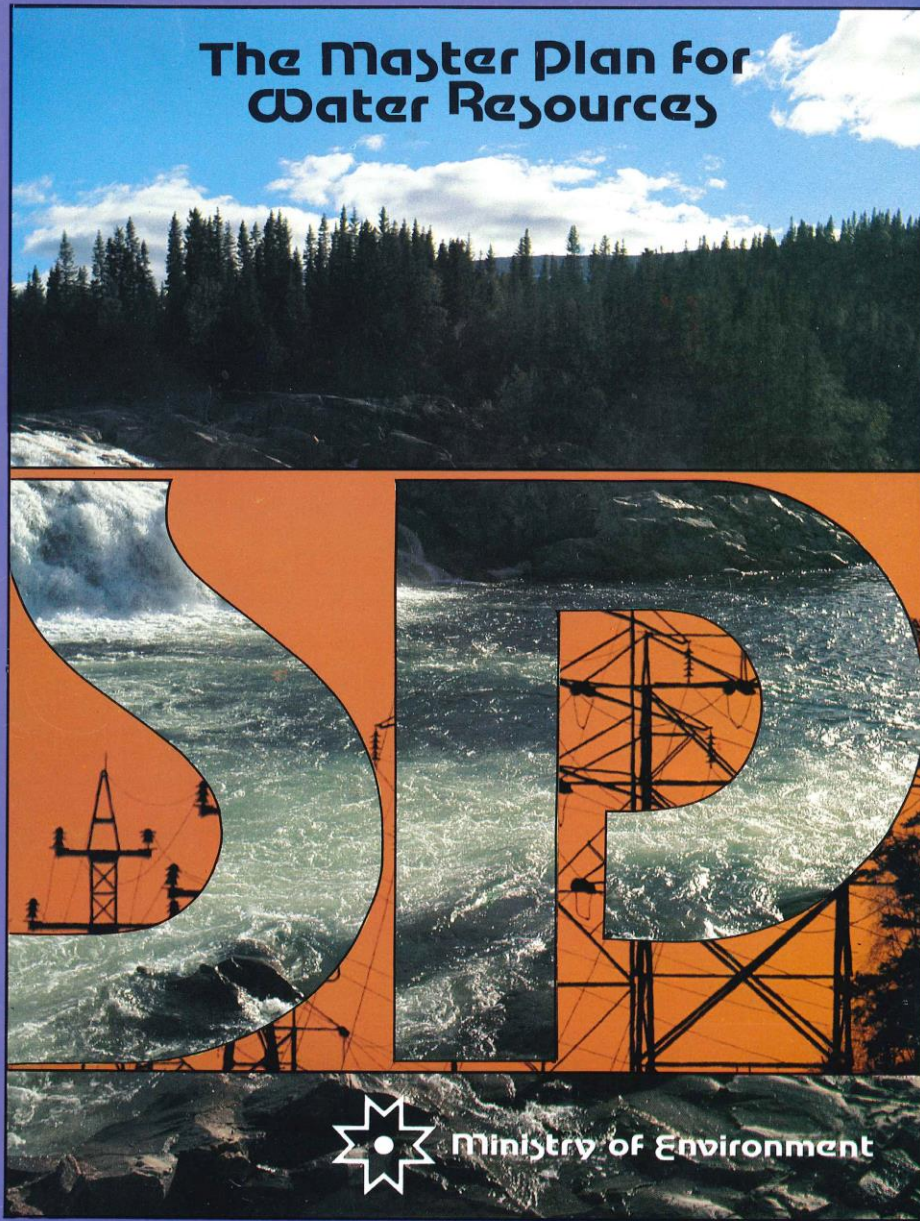
- Konflikter om enkeltsaker
- Energimelding 1978-79

	K1	K2	en	K4
Ø1	Billig og lite konfl.			
Ø2				
Ø3				
Ø4				Dyrt og mye konfl

- 125 TWh/år – illustrasjon på en skånsom vannkraft utbygging «Taket»
- Kupp fra MD om ansvaret for SP ? Rolf Hansen – MD /Arvid Johansson-I.dep

The Master Plan for Water Resources

**Samlet Plan : Sentralt
forvaltningsinstrument for
vannkraft/vannforvaltning i
35 år!**

(1981-2016)

Hovedmål

- **Fremme for Stortinget et forslag til gruppevis prioritert rekkefølge av vannkraftprosjekter for senere konsesjonsbehandling Prioritet gis prosjekter med lavest kostnad og minst miljøvirkninger**
- **Planen skulle også gi grunnlag for å ta stilling til hviske vassdrag som kan disponeres til andre formål**

Kampen om å være med eller ikke være med i SP !

St prp. 180 1981-1982 «Om kraftdekningen i 1980-årene og forholdet til Samlet Plan for vassdrag»

- Energidekningen må sikres
- Enstemmig vern foreslått av Sperstadutvalget ikke med i SP (Verneplan III)
- Småkraftverk ja/nei
- Opprusting bare elkonsesjon ikke med
- **Hvike konsesjonssøkte og prosjekter kommet langt i planlegging skulle være med?**

Konsesjonsøkte **med** i SP

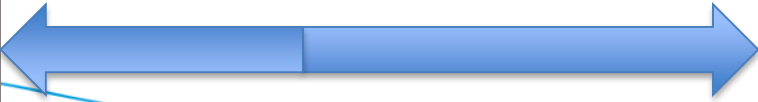
Tolga, Hovdefosen Øvre/Nedre Otta, Grettefoss ,Tovdal ,Gaular ,Fyrde ,Rauma,Reppa Kvalsund

Konsesjonsøkte **ikke** i SP

Etna , Dokka . Myster, Breheimen Stuvane , Nedre Nea, Svartisen (Saltfjellet)

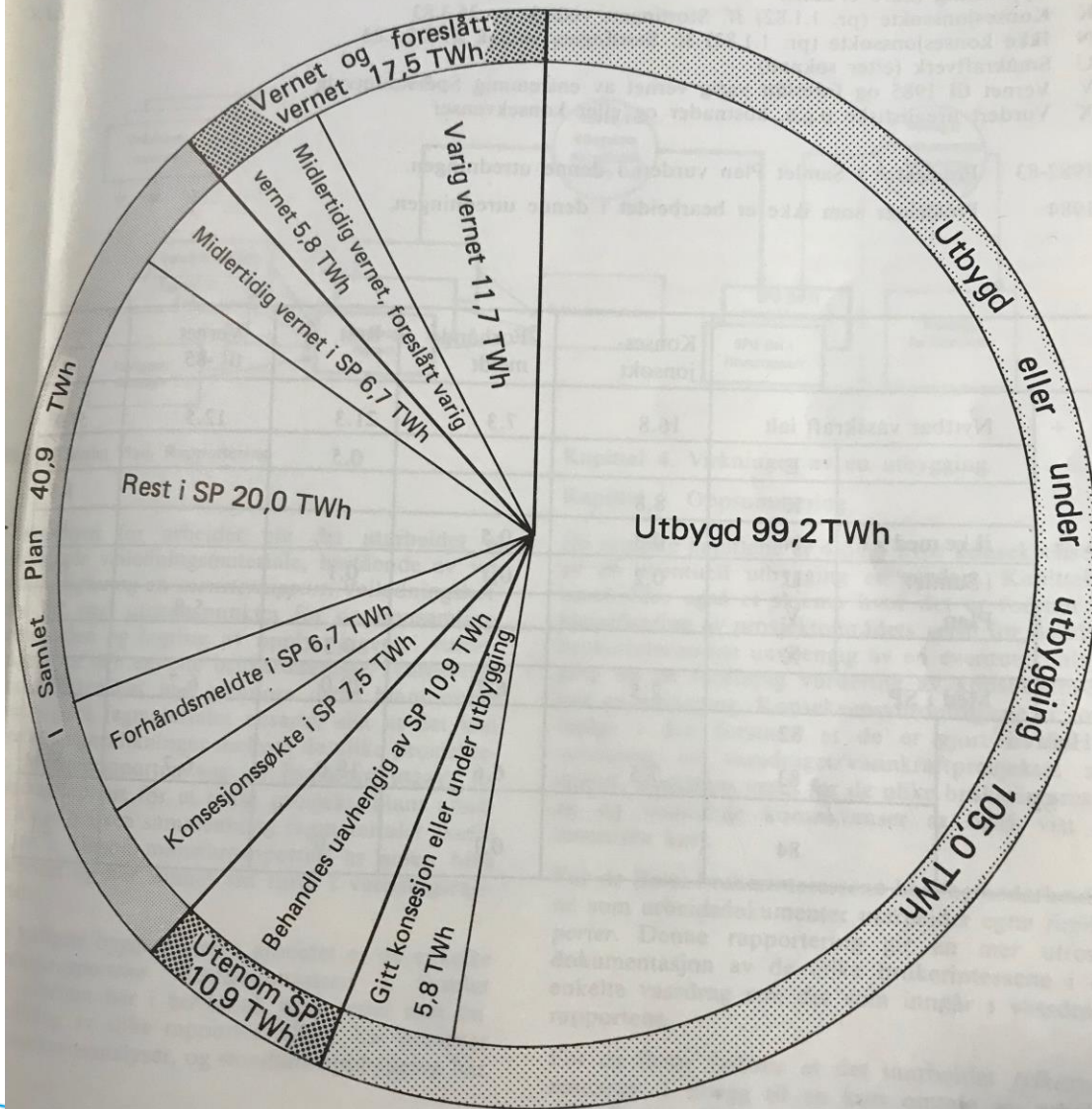
Ikke konsesjonsøkte **ikke** i SP

Mjøvatn.\-Hogga Skarg ,Hekni - - - - -

Nyttbar vannkraft 1984 175 TWh

SP – Samlet plan for vassdrag

Total nyttbar vannkraft pr. 1.1.1984: 174,3 TWh

Oversikt over økonomisk nyttbar vannkraft.

Tabell 2.6 gir tilsvarende opplysninger som fig. 2.1, men er mer detaljerte.

The Master Plan for Water Resources

SP Samlet Plan for vassdrag
Hovedrapport

Miljøverndepartementet

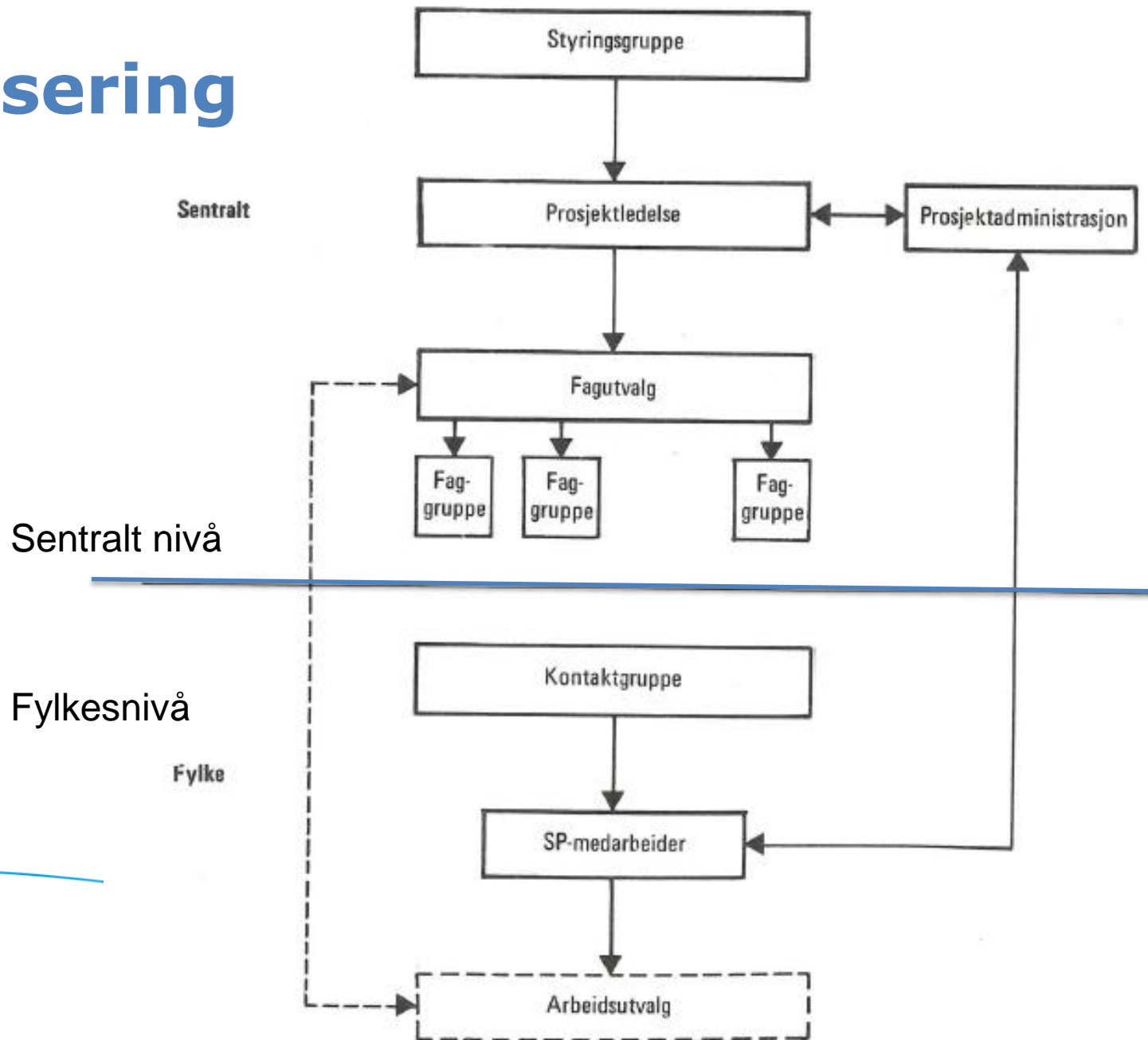
St.meld. nr. 63
(1984-85)

Om Samlet plan for vassdrag.

- 3 stortingsmeldinger
1985,1987,1992.
- Prosjektet
1980-1984
- ca 40 TWh
- 310 prosjekter in 542
alternativer
- 246
Vassdragsrapporter/prosjektrap
porter
- 13 + 1 konsekvenstema
- 16 Prioriteringsgrupper
- 3 slutt kategorier I,II,III

40-50 årsverk over 3 år
60 mill 1983 = kr. 170 mill

Organisering

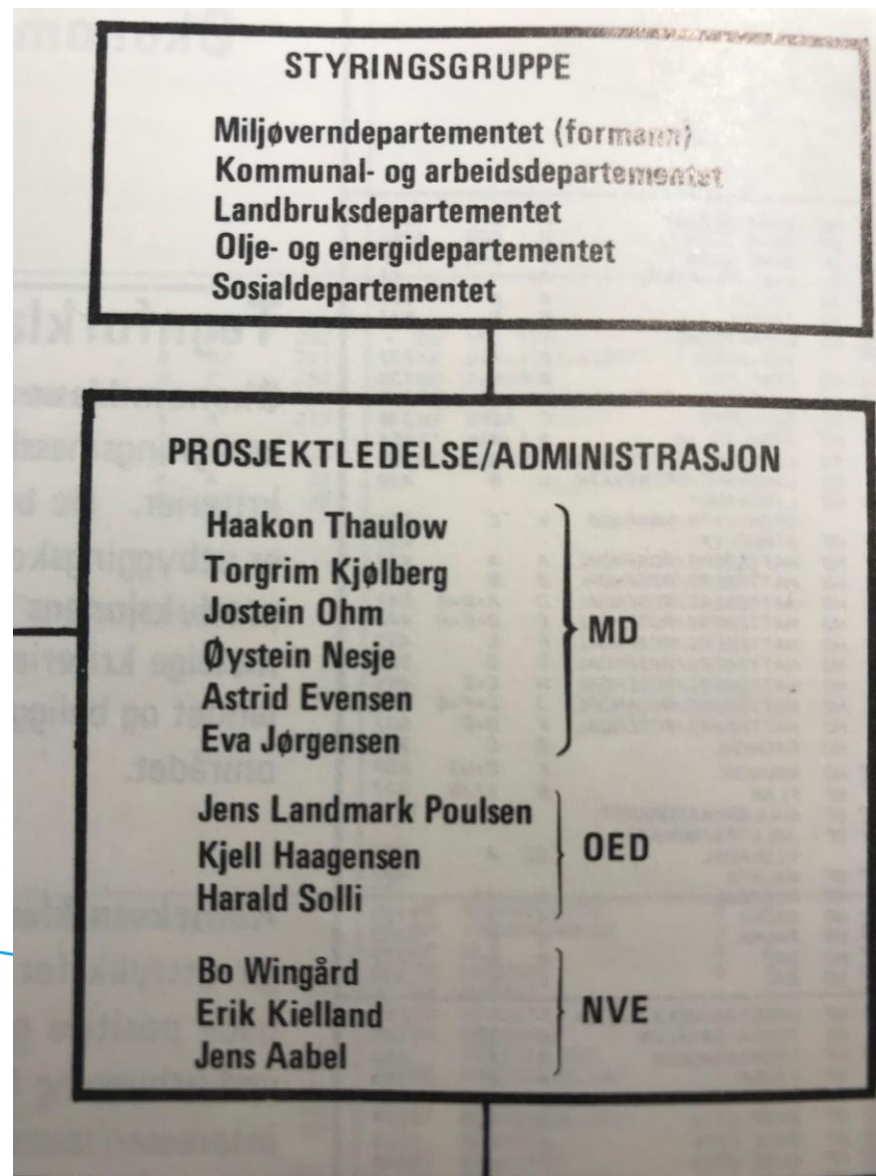

Styringsgruppe og prosjektadministrasjon sentralt

5 Departementsråder !

MD formann

Olaf Sætersdal

Olaf Sætersdal

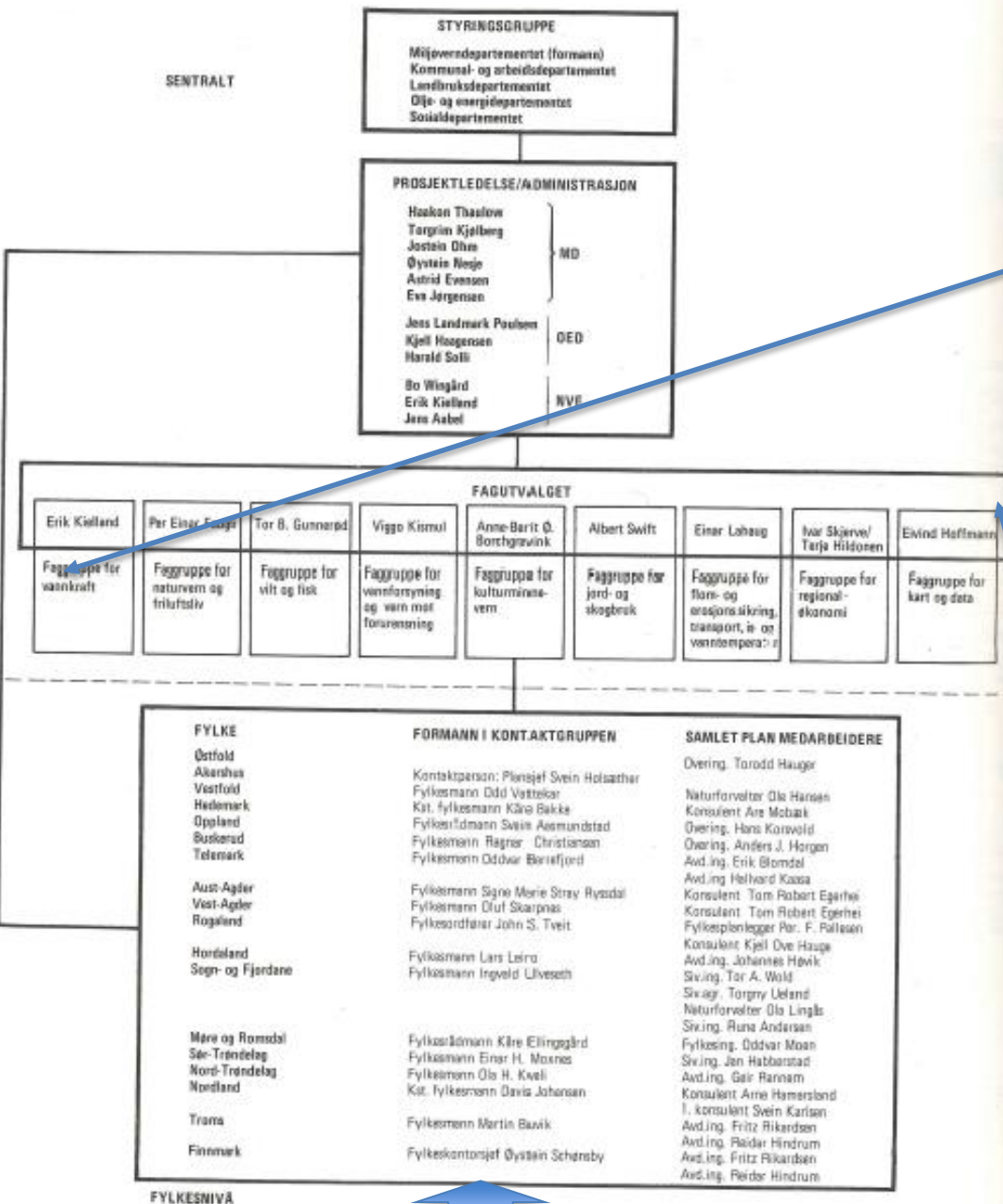
14 konsekvenstema

- **Naturvern**
 - **Friluftsliv**
 - **Fisk**
 - **Vannforsyning**
 - **Vannforurensning**
 - **Kulturminnevern**
 - **Jord- og skogbruk**
 - **Reindrift**
 - **Flom og erosjonssikring**
 - **Transport**
 - **Is- og vanntemperatur**
 - **Klima (lokalklima)**
-
- **Regionaløkonomi**

9 Faggrupper

- Vannkraft – (kap 3)
- Naturvern og friluftsliv
- Fisk og vilt
- Vannforsyning og vannforurensning
- Kulturminnevern
- Jord- og skogbruk
- Flom, erosjonssikring, transport, is og vanntemperatur
- Regionaløkonomi
- Kart og data

*Fagruppeledere:
Fagutvalget
Tverrfaglig kjernegruppe*

Kontaktgrupper og Sp medarbeidere i fylkene

Samlet Plan
forvassdrag

Vassdragsrapport

Sør-Trøndelag fylke

Meldal kommune
Melhus kommune
Midtre Gauldal kommune
Orkdal kommune

Svorka

493 Orkla
Stavelia
Mælberget
Grut

Produkt 1

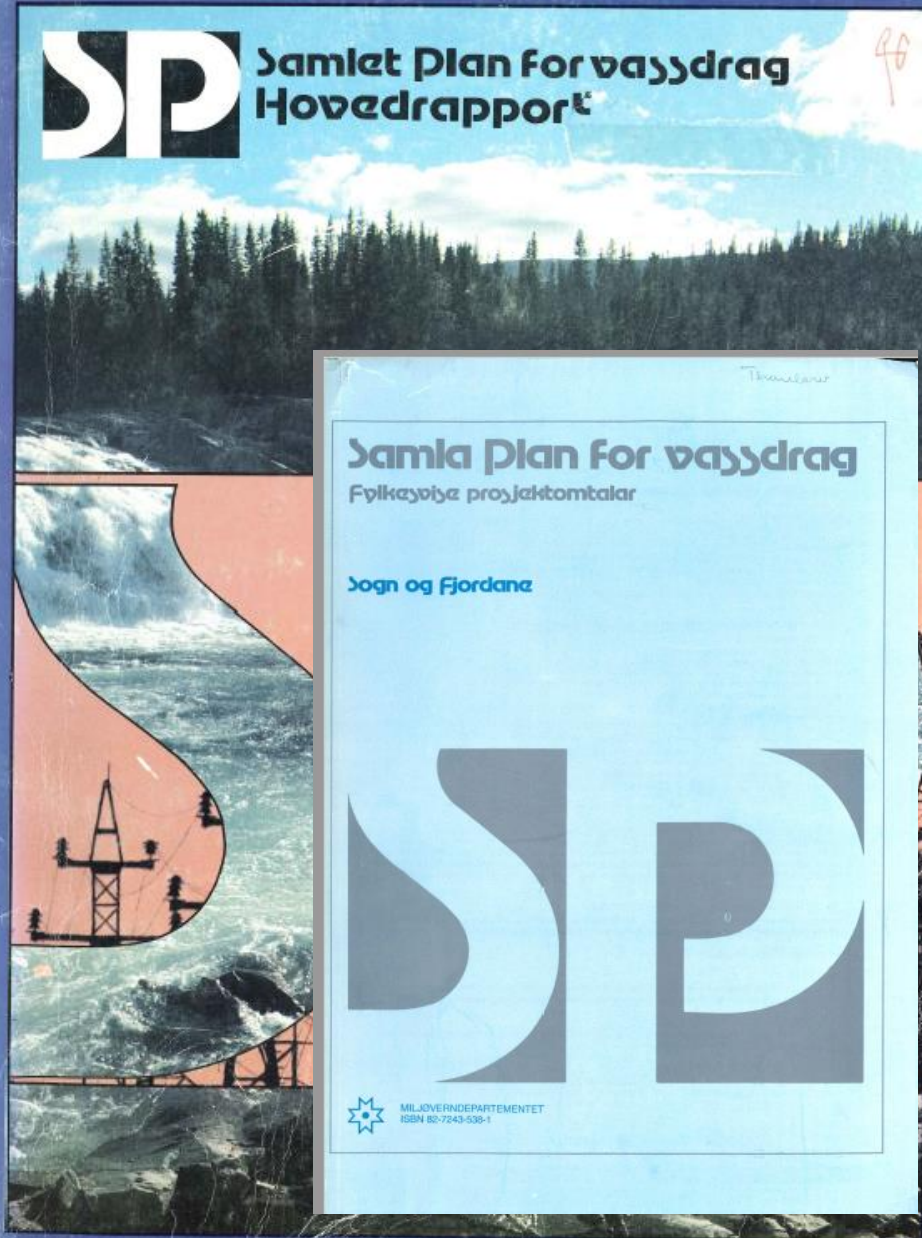
Byggesteiner:

Prosjektrapporter
(Vassdragsrapport-)

246

Produkt 2: Hovedrapport og fylkesrapporter

Sammenheng
Miljøverndepartementet

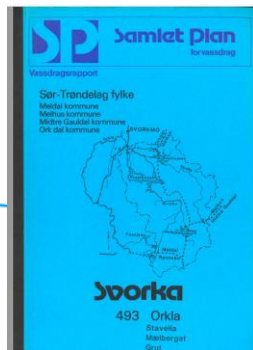

St.meld. nr. 63
(1984-85)

Om Samlet plan for vassdrag.

Produkt 3:
St. meld.

Medvirkning - høring

Metode - prinsipper

- Standardiserte og ensartede tilnærminger
- Omfattende bruk av klassifiseringer og grupperinger
- Metodene skulle tillate sammenlikninger av alle inngreps og konsekvenstema; produksjon, økonomi, brukerinteresser m.m.
- Relative forhold/verdier mellom prosjekter viktigere enn absolutte verdier
- Taransparant/etterprøvbart – (hvorfor i h.... havnet mitt prosjekt i ---)
- **Lett å forstå; et politisk prosjekt ikke vitenskapelig!**

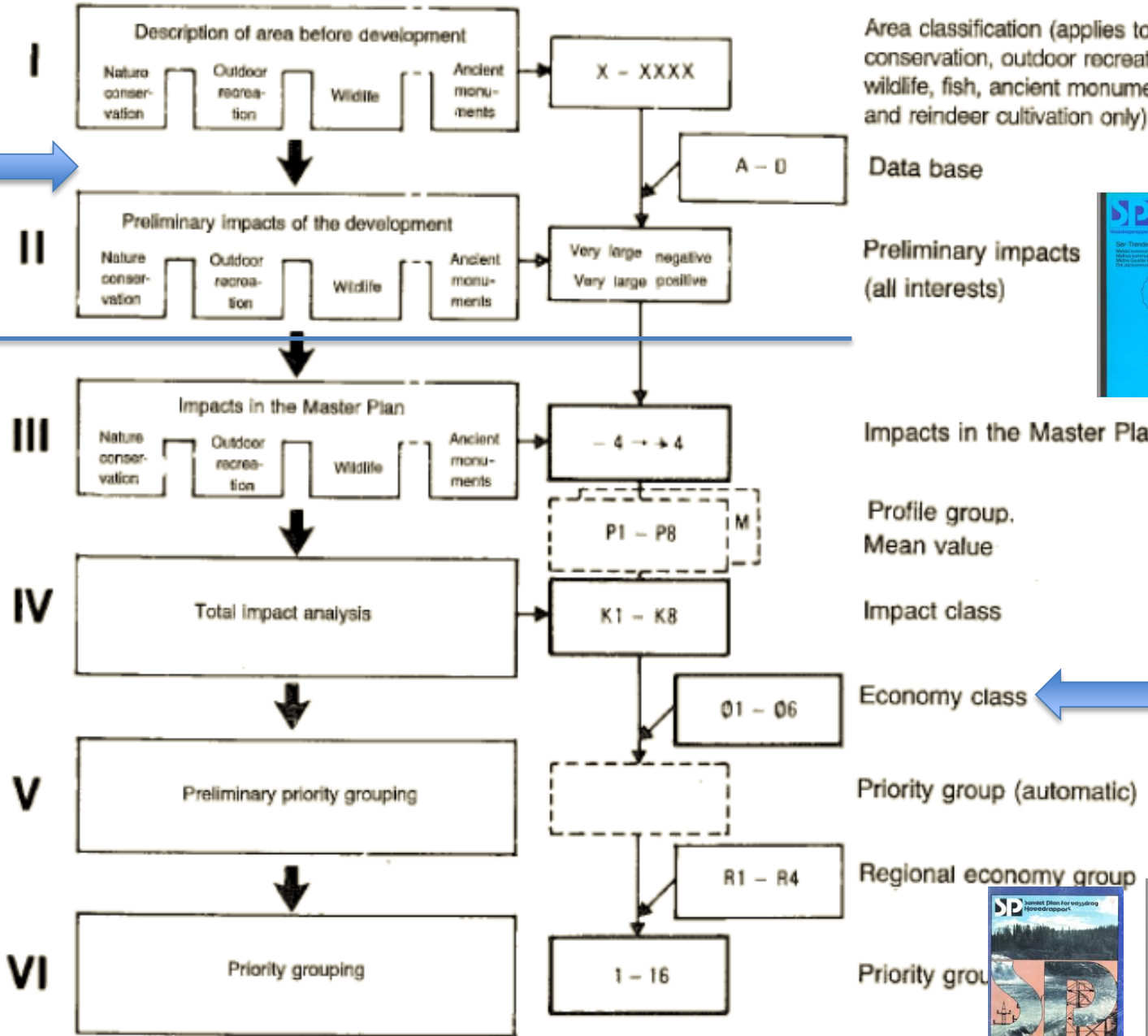
Metode

Prosjektet

Etter høring--

Phase of Evaluation

Classification system

Area classification (applies to nature conservation, outdoor recreation, wildlife, fish, ancient monuments and reindeer cultivation only)

Data base

Preliminary impacts (all interests)

Impacts in the Master Plan

Profile group. Mean value

Impact class

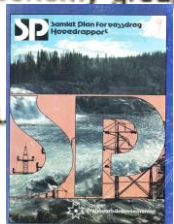
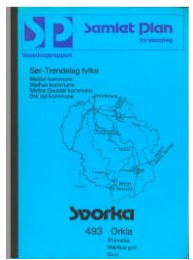
Economy class

Priority group (automatic)

Regional economy group

Priority group

HP

Oppsummering

Vassdragsrapporter

Samlet Plan
for vassdrag

Vassdragsrapport

Sør-Trøndelag fylke

Meldal kommune
Melhus kommune
Midtre Gauldal kommune
Orkdal kommune

Svorka

493 Orkla
Stavelia
Mælberget
Grut

Samlet Plan

OMRÅDEKLASSIFISERING, FORELØPIG KONSEKVENSKLASSIFISERING, DATAGRUNNLAG

Prosjekt: Svorka/Trivja Alternativ: 4 Vassdrag: 493 ORKLA
Fylke(r): Sør-Trøndelag Kommune(r): Orkdal, Meldal, Melhus, Midtre Gauldal
Maks. ytelse (MW): 26 Spesifikk kostnad (kr./kWh): 2,40 (pr.1.1.82)
Midlere årsproduksjon (GWh/år): 67 (37/30) Kostnadsklasse: III

Brukerinteresse/tema	1 Områdets verdi før utbygging	2 Foreløpige konsekvenser av evt. utbygging	3 Data-grunnlag	4 Merknader
Naturvern	****	Middels neg.	B	
Friluftsliv	***	Middels neg.	C	
Vilt	***	Små neg.	C	
Fisk	***	Små neg.	B	
Vannforsyning		Ingen	B	
Vern mot forurensning		Små neg.	C	
Kulturminnevern	****	Store neg.	B	
Jord- og skogbruk		Ingen	B	
Reindrift	***	Middels neg.	B	
Flom- og erosjonssikring		Ingen	C	
Transport		Middels neg.	C	
Is og vanntemperatur		Ingen	C	
Klima		Små neg.	C	

Regionalekonomi Kraftutbyggingen vil få beskjeden virkning på den regionale økonomien. I anleggsperioden vil ca 50 personer kunne bli sysselsatt. Det kan bli 1-2 varige arbeidsplasser ved anlegget.

1 Områdets verdi før utbygging: Angir en klassifisering av prosjektområdets generelle verdi/bruk sett uavhengig av prosjektet. En slik prosjektuavhengig områdevurdering er et nødvendig utgangspunkt for konsekvensvurderingen for flere interesser, f.eks. naturvern og friluftsliv.

Klassifiseringsnøkkel:
**** Meget høy verdi
*** Høy verdi
** Middels verdi
* Liten/ingen verdi

2 Foreløpige konsekvenser av evt. utbygging: Disse konsekvensvurderingene er foreløpige og basert på en vurdering av prosjektet isolert. Konsekvensvurderingene vil/kan for flere interesser/temaer endres når prosjektet vurderes sammen med andre prosjekter i Samlet Plan. Følgende klassifiseringsnøkkel blir brukt:

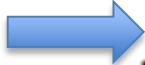
3 Klassifisering av datagrunnlag.

Følgende klassifiseringsnøkkel blir brukt:

A: Meget godt. B: Godt. C: Middels. D: Mindre tilfredsstillende.

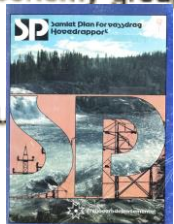
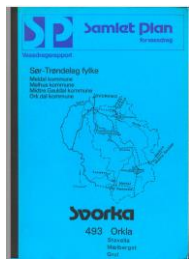
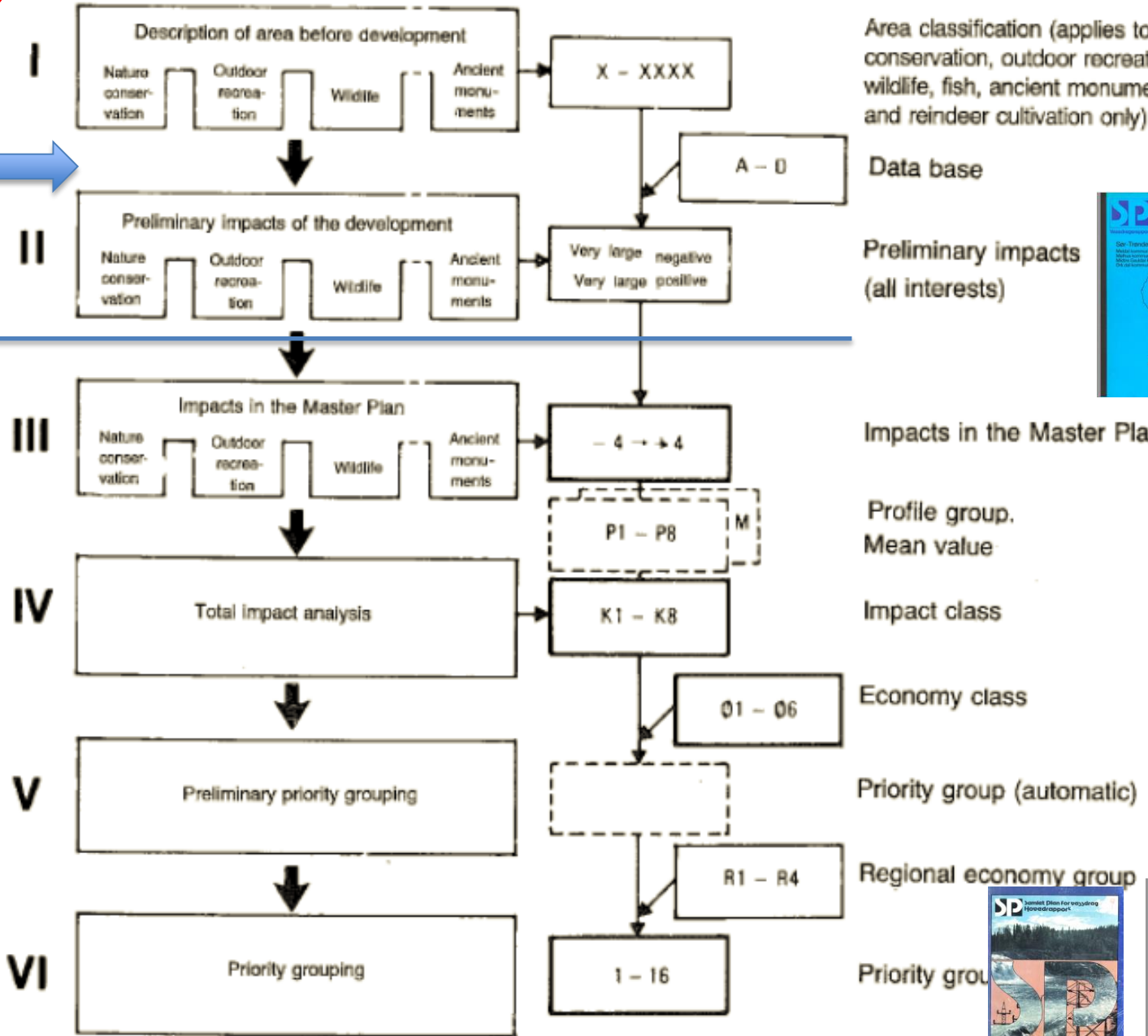
Methodology

HP Project

Phase of Evaluation

Classification system

Samlet Plan for vassdrag

- PROSJEKTDATA
- FAGKLASSIFISERING
- REGIONALØKONOMI
- TILRÅDING
- PROSJEKTKLASSIFISERING

Prosjekt: 30601 Mordøla Fylke: Sogn og Fjordane

Alternativ: Alternativ i vassdragsrapporten:

PROSJEKTDATA

Installasjon: 8 MW Kostnad: 200a/kWh Byggetid: 2 år

Midlere årsproduksjon: 22 GWh Vinterkraft: 11 % Stad um: 5

F A G K L A S S I F I S E R I N G	Data-grunnlag A-D	Om-råde-verdi x-xxxx	Brukerinteresser/ tema	Klassifisering i vassdragsrapport		Klassifisering i Samlet Plan		Brukerinteresser/ tema
				◊- ◊	+ ◊	◊- ◊	+ ◊	
				432101234		432101234		
C	XX	Naturvern	o			o		Naturvern
B	XX	Friluftsliv	o			o		Friluftsliv
D	X	Vilt	o			o		Vilt
D	X	Fisk	o			o		Fisk
C		Vannforsyning	o			o		Vannforsyning
C		Vannforurensning	o			o		Vannforurensning
B	XX	Kulturminnevern	o			o		Kulturminnevern
C		Jord- og skogbruk	o			o		Jord- og skogbruk
		Reindrift						Reindrift
C		Flom- og erosj.sikr.	o			o		Flom- og erosj.sikr.
		Transport						Transport
B		Is og vanntemp.	o			o		Is og vanntemp.
B		Klima	o			o		Klima

REGIONALØKONOMI

Total sysselsetting pr. år : ca. 40
 Total lokal rekruttering pr. år : ca. 15
 Anleggsperiode : 2 Varige arbeidsplasser : -
 Skatteinntekt pr. år fra anlegg : 0.3 - 0.4 mill. kr

TILRÅDING
 Samla vurdert er konsekvensane her av moderat omfang.

PROSJEKTKLASSIFISERING

Konsekvensklasse (K1 - K8) 3
 Økonomiklasse (Ø1 - Ø6) 5
 Regionaløkonomigr. (R1 - R4) 2

Prioriteringsgruppe (1 - 16) 5

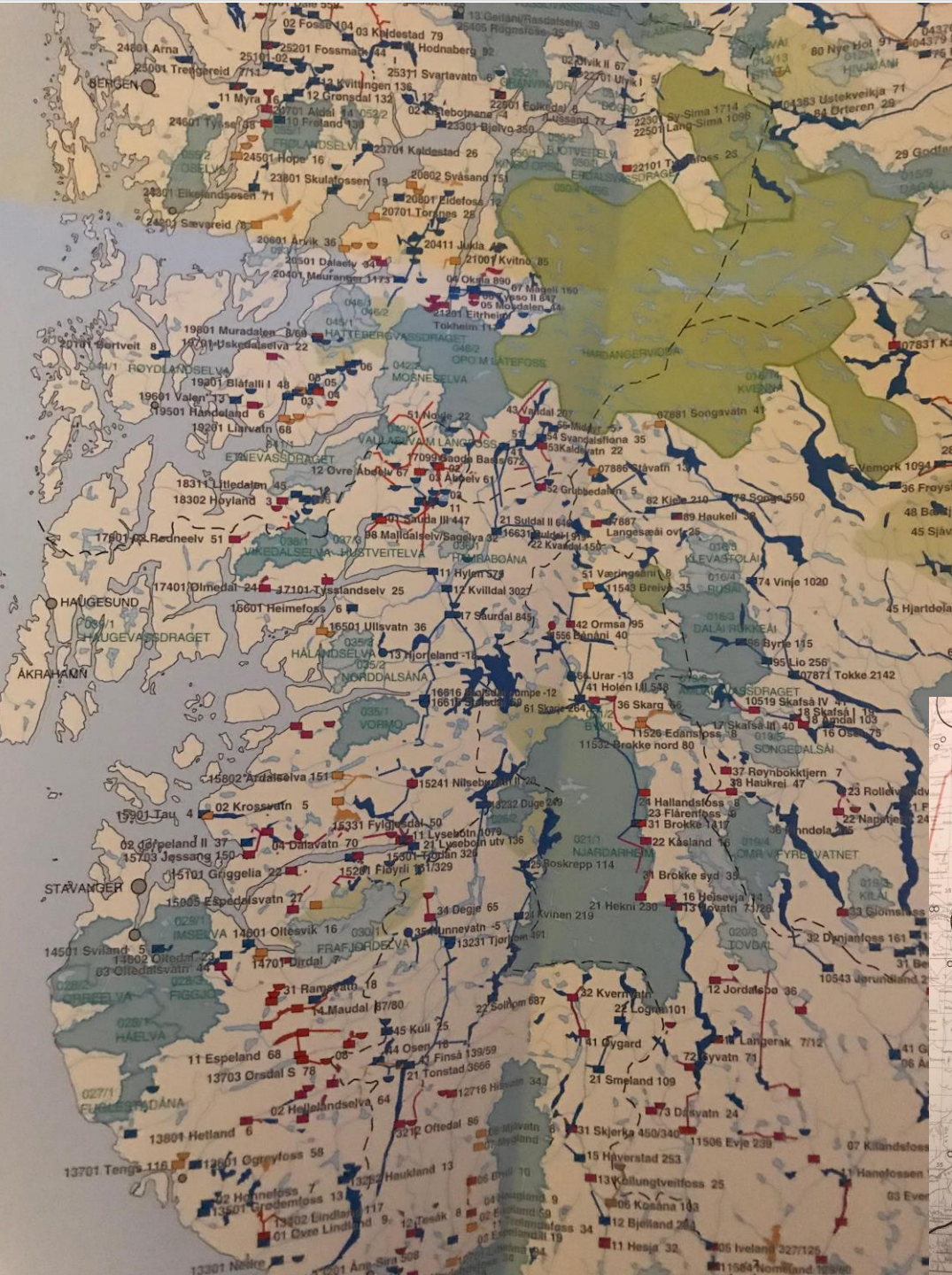
```

  graph TD
    K3[3] --> PG5[5]
    O5[5] --> PG5
    R2[2] --> PG5
    PG5 --> PG5
  
```

Fylkesrapporter klassifiseringer etter høring av vassdragsrapporter :

- Prosjektøkonomi Ø1-Ø6
- Konsekvenser K1-K8
- Regionaløkonomi R1-R4

NIVÅ Prioriteringsgruppe 1-16 !

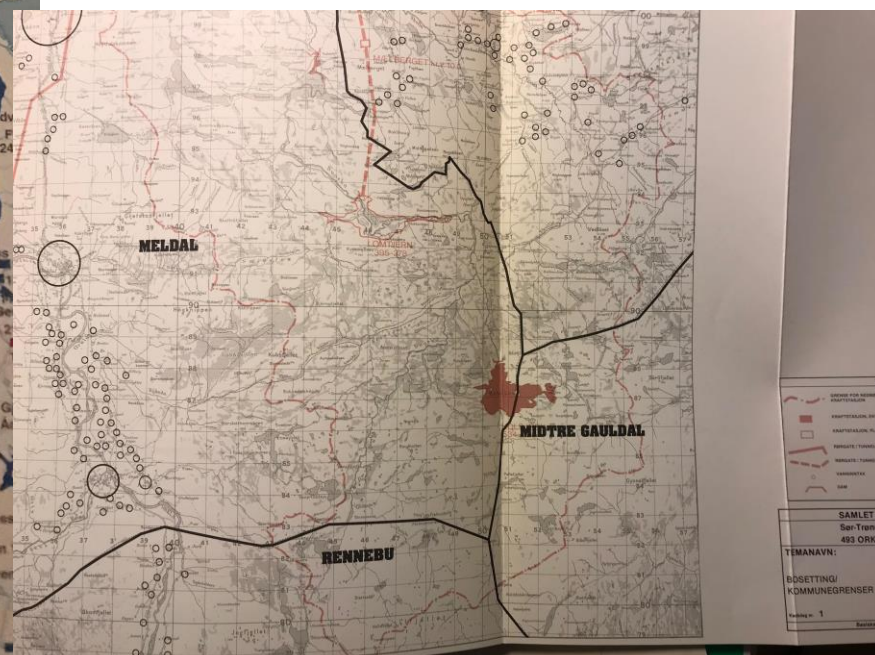
Utløper: Miljøverndepartementet / Norges vassdrags- og energiverk.
 Utarbeidet av: Norges vassdrags- og energiverk
 Temainformasjon: Norges vassdrags- og energiverk
 Grunnlagkart: Statens kartverk, målestokk 1:1 mill.
 Digital repro: BoTrykk AS
 Trykk: BoTrykk AS

NVE
 NORGES VASSDRAGS-
 OG ENERGIVERK

Samlet Plan
 for vassdrag

Miljøverndepartementet

Kartproduskjon - pionerarbeid !

Main table with columns for Økonomiklasse (Ø1-Ø6), K1-K5, and various codes and values. Includes sub-sections for Ø1, Ø2, Ø3, Ø4, Ø5, and Ø6.

Landsomfattende Økonomi/konsekvensoversikt

Tegnforklaring

Økonomiklasse: Fremkommer dels ved beregningsmessige, dels ved skjønsmessige kriterier. De beregningsmessige kriterier er utbyggingskostnader i øre pr. kWh og produksjons fordeling over året. Skjønsmessige kriterier omfatter: beliggenhet i landet og beliggenhet i forhold til forsyningsområdet.

Konsekvensklassene: Konsekvensklassene gir uttrykk for en samlet vurdering av både positive og negative konsekvenser ved utbygging for følgende brukerinteresser/temaer: naturen, friluftsliv, vilt, vannforsyning, vern mot forurensning, kulturminnevern, jord- og skogbruk, reindrift, flom- og erosjonsrisiko, transport, is og vannetemperatur og klima. Konsekvensene er klassifisert i en 8-delt skala hvor prosjekter i konsekvensklasse 1 (K1) generelt sett gir de laveste (minst negative) konsekvenser ved utbygging og konsekvensklasse 8 (K8) gir størst (mest negative) konsekvenser.

HE: Fylkeskode

- Størrelseskode
* mindre enn 50 GWh
* mellom 50 og 200 GWh
* mellom 200 og 700 GWh
* større enn 700 GWh

B: Betegnelse for alternativ i Samlet Plan. Forholdet til vassdragsrapportens alternativ betegnelse, kfr. prosjektoversikt.

T,U,V: Betegnelse for alternativ som ikke særskilt er klassifisert i vassdragsrapportene (Tilleggsklassifiseringer)

277: Produksjonstall i GWh (millioner kilowatt-timer) pr. år.

Vertical table on the right side of the page listing various codes, names, and values, likely a legend or detailed data table.

Økonomi- konfliktmatrise matrise (Møre & Romsdal)

Økonomi-konsekvensoversikt (ØK-oversikt)

Konsekvensklasse / Økonomi-klasse	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8						
Ø1				BEIRANGER/ ØVF. TAFJORD	B	31								
Ø2			ØRDA	112 SALA RAUMA-LIKRA	D	7 352	NORDDAL RAUMA/STAVEN Ø21 SALA	B C A B	124 621 A B	NORDDAL SALA SALA	A A A	122 1153 1332		
Ø3		ØNFJORDELVA	65 KILSPILLEN/DALE ØBTMÆLY ØLUTRA	T	27 24 20 124 REISNAVN	Ø C	27 KILSPILLEN	Ø 22	AUSTEFJORD/FRYDE ØYEDALVA ØEIKANGER	B A	165 270 141	ØARKEDAL SELVA	Ø A	24
Ø4	REISNAVN	7	10 REISNAVN ØMÆLL	B	61 25	ØTØRELVA/ØYE ØMÆVOLL	A1 A	44 28	ØTØRELVA/ØYE/ ØLISSTAVN	A	62	AUSTEFJORD/ ØTØREDAL AUSTEFJORD AUSTEFJORD/ ØTØREDAL ØAMLET	B1 A2 A	94 140 170
Ø5		ØYRØDN ØEISAL	41 25			ØANNA/ØVØRKA		55	ØOLNØRELVA/ ØSØHØLT ØOLNØRELVA/ ØOMØFJORD	A B	60 26	ØANNA/ØLØSTØLV	A	10
Ø6									ØANNA/ØKANE	B	50			

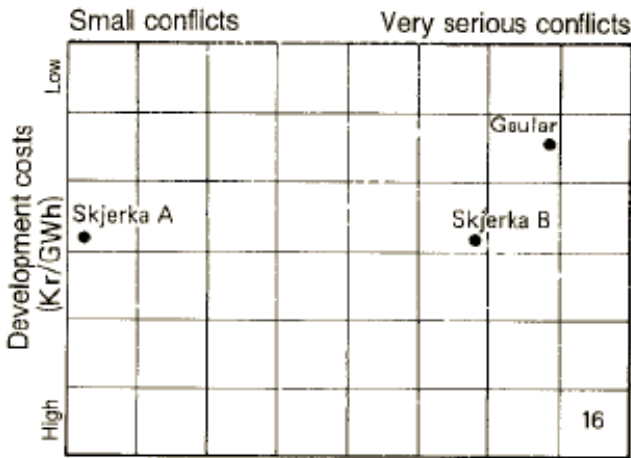
Tegnforklaring

MØRE OG ROMSDAL

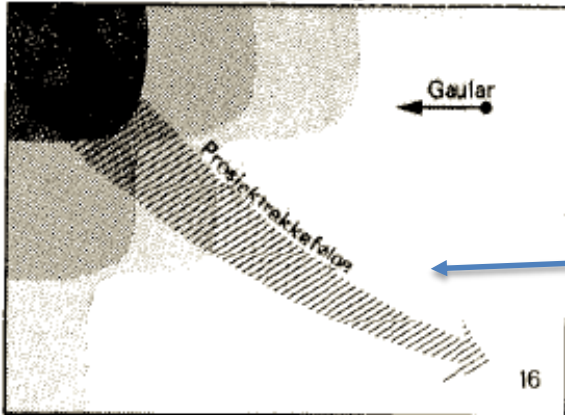
B
Alternativ i Samlet Plan.

T,U,V
Betegnelse for alternativ som ikke særskilt er klassifisert i vassdrag rapportene (sølgessklassifiseringer)

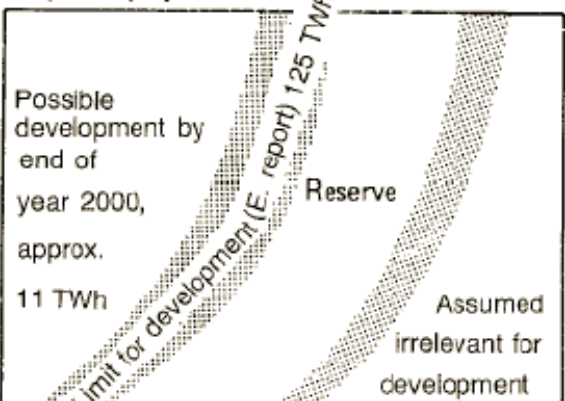
ØØØ
Produksjonstall i GWh (millioner kilowatt-timer) pr. år.

Adjustment depending on regional conditions

Proposed project order

Avveining økonomi/konsekvenser/ regionaløkonomi

For lavere konfliktklasser mer vekt på økonomi. For høyrer konfliktklasser mer vekt på konsekvenser.

Buet prioriteringsretning

Justeringer opp for positive virkninger for lokal/regionaløkonomi

Justering for størrelse – konflikt/pr GWh – Noen store løftet opp !!

Trafikklys analogi

Grønt: Klar for konsesjonsbehandling Go for licencing/development

Gult : Vent – kanskje

Red: Primært prosjekter for andre formål – in i verneplaner

THE NORWEGIAN MASTER PLAN FOR HYDROPOWER DEVELOPMENT;

Consequence classes

Economy classes

	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
E1	1	1	2	3	5	7	9	12
E2	1	1	2	3	5	7	9	12
E3	2	2	3	4	6	8	10	13
E4	3	3	4	5	7	9	11	14
E5	4	4	5	6	8	10	12	15
E6	5	5	6	7	9	11	13	16

Category 1

Category 2

Category 3

Kategorier i Stortingsmelding 63:

Kategori I:

Prosjekter som alle kan konsesjonsbehandles straks og fortløpende for å bidra til energidekning i årene fremover. Gruppe 1-5; 11 TWh

Kategori II

Prosjekter som kan nyttes til kraftformål eller andre bruksformål . Gruppe 6-8. 7 TWh

Kategori III

Prosjekter som basert på de tekniske utbyggingsløsninger som foreligger ikke ansees aktuelle for kraftutbygging på grunn av meget stor konfliktgrad med andre brukerinteresser og/eller høye utbyggingskostnader. Gruppe 9-16 19 TWh

Oppdateringer 1987 og 1991 i to stortingsmeldinger

1991: Kategori II og III slått sammen: til ny kategori II:

«*Prosjekter som kan nyttes til kraftutbygging eller andre formål og som ikke kan konsesjonsbehandles nå*»

Hovedgrunn: Et betydelig antall i «gamle kategori II og III er tilrådd tatt inn i Verneplan IV

Conflict class →

	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
E1	1	1	2	3	5	7	9	12
E2	1	1	2	3	5	7	9	12
E3	2	2	3	4	6	8	10	13
E4	3	3	4	5	7	9	11	14
E5	4	4	5	6	8	10	12	15
E6	5	5	6	7	9	11	13	16

Economy Class ↓

Category I Category II

Noen grunner til at det gikk så bra !

- Meget sterk politisk backing!
- Styringsgruppe på høyt nivå – 5 dep.råder - kort vei til ministre
- Tverrfaglige team
- Høyt nivå kontaktgrupper på fylkesnivå- fylkesmenn.
- Samlet Plan– personer i fylkene
- Operative retningslinjer
- **Nok ressurser/penger : få jobben gjort! Tid var begrensende faktor ikke ressurser money!**
- **Flaks, hardt arbeid og entusiasme – det var j--- gøy**
- *Problem 1: Vannkraftprosjektene (kap. 3) kom sent i forhold til konsekvensvurderingene*
- *Problem 2 : Metodeutvikling og gjennomføring tett på hverandre*

Kritikk og problemer - .

Bred generell tilslutning; men kritikk fra elsektor:

- **Kategori III fremstår som en verneplan**
- **Fastkraftandel for liten i Kategori I**
- **Metoden favoriserer mindre prosjekter – for mange miljøelementer**
- **Vekselspill mellom prosjekt og konsekvenser ikke ført lang nok (kap 3)**
- **Arbeidet gikk for fort - !!**

Miljøverndepartementet

Statsregnskapet 1984

Antegnelser med svar og forslag til desisjon
(Antegnelsene utferdiget 30. mai 1985 og svar avgitt 1. juli 1985)

Til decharge etter omstendighetene

1. Kap 1410 post 21 Spesielle driftsutgifter
Bevilgning kr 21 645 000. Mindrealgift kr 1 947 095.

I forklaringene til statsregnskapet er det vist til pålagt innsparing på posten med til sammen kr 1 923 262 som følge av overskridelser i 1983 på denne post med kr 1 660 810 og på kap 1412 post 45 med kr 262 452.

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 1984 (J St. prp nr 32 (1984-85)) ble den opprinnelige bevilgning på kr 17 345 000 forhøyet med 4,3 mill kroner til kr 21 645 000. Tilleggsbevilgningen var forutsatt å dekke meromkostninger i forbindelse med den stramme framdriftsplanen for en samlet plan for forvaltningen av vannressursene.

I brev av 30. november 1984 til Finansdepartementets regnskapssesjon, bad Miljøverndepartementet om at kr 1 698 964 av utgiftene til Samlet plan ble overført fra kap 1410 post 21 til nedennevnte kapitler og poster:

Kap 1400 post 11 med	kr 600 000
Kap 1450 post 11 med	kr 282 537
Kap 1450 post 21 med	kr 216 361
Kap 1457 post 11 med	kr 600 065

Omposteringen førte til at den forutsatte innsparing på kap 1410 post 21 ble oppnådd. Samtidig oppstod det imidlertid merutgifter på kap 1400 post 11, kap 1450 post 11 og kap 1457 post 11.

I forklaringene til merutgiftene på kap 1457 post 11 er omposteringen begrunnet med at Norges geografiske oppmåling har deltatt i arbeidet med Samlet plan, og at det har vært en forutsetning at utgiftene til planen i størst mulig grad skulle dekkes av de ansvarlige forvaltningsorganer. Merutgiftene

1980-81 der det under omtalen av oppstartingsbevilgningen til Samlet plan bl.a. uttales

'Det vil også være aktuelt å benytte deler av bevilgningen over kap. 1450 til andre sider ved arbeidet med en samlet vurdering.'

Miljøverndepartementet kan derfor ikke se at disponeringen er i strid med Stortingets budsjettvedtak, men beklager at deler av finansieringspremissene ikke har kommet klart nok fram.

Til decharge

2. Det er merutgifter eller mindreinntekter under noen kapitler og poster. Disse merutgiftene eller mindreinntektene er enten av mindre betydning, eller det er tilfredsstillende redegjort for dem i forklaringene til statsregnskapet.

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 15. august 1985.

Erland Steenberg
Gunhild Støver

Rolf Fjeldvær
Fridtjov Clemet

Liv Stubberud

Bjørn Treider

ne på kap 1400 post 11 og kap 1450 post 11 er begrunnet med forhold som ikke har tilknytning til Samlet plan.

Dersom forutsetningene har vært at disse utgifter skulle dekkes av de ansvarlige forvaltningsorganer, burde forslaget om tilleggsbevilgning til Samlet plan vært utformet under en slik forutsetning. Den foretatte overføring av utgiftene til andre kapitler antas derfor ikke å være i samsvar med Stortingets budsjettvedtak.

Miljøverndepartementet har svart til a:

'I Riksrevisjonens antegnelser til kap. 1410, post 21 blir det pekt på at forslaget om tilleggsbevilgninger til Samlet plan burde vært utformet med en forutsetning om at også andre ansvarlige forvaltningsorganer vil dekke visse utgifter i forbindelse med planen.'

Når denne utgiftsdeling ikke ble omtalt, skyldes dette at det i arbeidet med Samlet plan har vært en underliggende forutsetning at virksomheten innen de ulike sektorene i vesentlig grad skulle skje i regi av disse. En rekke etater har bidratt til framdriften av Samlet plan som en del av sine forvaltningsområder. Både av de ordinære budsjettproposisjonene og i tilleggsproposisjonene går det fram at prosjektet var organisert som et samarbeid mellom flere departementer og deres underliggende fagsystemer.

Miljøverndepartementet så derfor den ompostering som ble foretatt 30. november 1984 som en utgiftsfordeling i samsvar med premissene for finansiering av prosjektet. At også andre kapitler under Miljøverndepartementet enn kap. 1410 ville bli belastet, fremgår forøvrig indirekte av St.prp. nr. 1 for

Riksrevisjonen uttaler:

Beløpet på kr 1 698 964 representerte utgifter som allerede var påløst. Dersom forutsetningen har vært at disse utgifter skulle dekkes av de ansvarlige forvaltningsorganer, måtte det i tilfelle ha foreligget bevilgningsmessig dekning for dem under de aktuelle kapitler og poster i budsjettet.

Riksrevisjonen foreslår:

-Kan passere.-

Riksrevisjonen foreslår:

-Passerer.-

Riksreven:

– «kan passere»

Dette vil ikke gjelde seg, Håkon!

Dette er en hest, men kanskje det!

Johannes

SP's

DELTAGERBEVIS

ER TILDELT _____

*"Nu hvil Dig, Borger!
Det er fordjernet!"*

Oslo 17/5-85
Ettor füllmekt.

Nye rammebetingelser for vannkraft etter SP

- Energiloven 1992
- Klima. Maks fokus 1998, 2008, og nå
- Gasskraft
- Økt etterspørsel etter effekt
- Kabler til utlandet
- Alternative fornybare ,- vind og sol

Samlet Plans vekst og fall

- 3 Stortingsmeldinger fra 1986-1992
- Ikke planrevisjoner etter siste melding (92)
- Forvaltningsinstrument og ressursoversikt
- Saksbehandling: unntak fra SP og flytting fra Kategori II til I.
- Nedlagt – avviklet i Energimeldingen 2016/

Meld. St. 25

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Kraft til endring

Energi politikken mot 2030

- **Avvikles som forvaltningsverktøy**
- **Har vært et nyttig verktøy**
- **Ikke oppdatert siden 1993**
- **Resterende prosjektportefølje liten 66 prosjekter behandlet de siste 10 år, kun 15 ikke klarert for konsesjon**
- **Småkraftverk fritatt, mye i verneplan**
- **Erstatning : system for tidlig avslag –forenkling**

Sentrale nasjonale rammeplanverktøy i vannkraftforvaltningen – «de 4 store»

Plan	Hovedformål
Verneplan for vassdrag	Vern mot vannkraft
Samlet Plan	Grovstyre konsesjonsbehandling av ny vannkraft
Vilkårsrevisjoner	Forbedre miljøforhold ved endring av konsesjonsvilkår i eldre konsesjoner.
Vanndirektivet	Oppnå definerte miljømål , herunder innpasse vannkraften godt i helhetlig vannforvaltning

EUs vanndirektiv – Vannforskriften

Klasse	Tilstand miljømål
Svært god	Miljømål tilfredsstillt
God	
Moderat	Tiltak nødvendige for å nå miljømål
Dårlig	
Svært dårlig	

Hovedmål:
**God økologisk
tilstand innen
2021**
**God kjemisk
tilstand innen
2021**

Sterkt modifiserte vannforekomster – vannkraftpåvirkede strekninger

Godt økologisk potensiale : Sum av fornuftige tiltak som ikke for stor grad går utover hensikten med inngrepet (reguleringen)

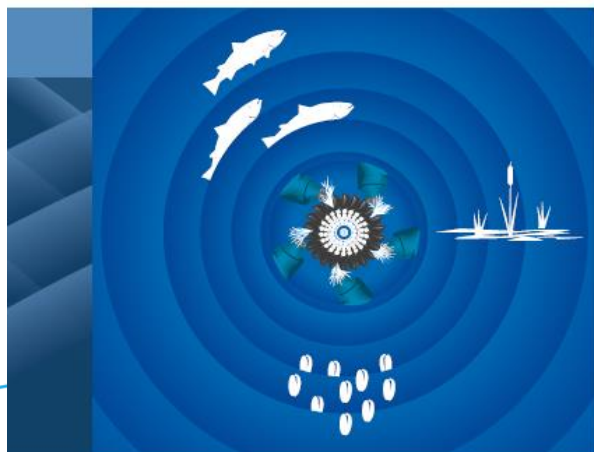
*(Klassifisering av miljøtilstand i vann,
02:2013)*

Revisjonsrapporten

Vannkraftkonsesjoner
som kan revideres innen 2022
Nasjonal gjennomgang og forslag til prioritering

49
2013

R
A
P
P
O
R
T

Miljøkriterier

Fisk og fiske
Biodiversitet
Landskap og turisme

Kommentar Joacim Lund

Sosiale mediers skyggeside er et sort hull

MENINGER • del 1 • side 3

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Mandag
14. januar:

Uke 3 • Nr.
160. årgang
Løssalg kr.
Levert hjør
Bestill på a

ap.no

14. JANUAR 2019

FOTO: OLAV OLSEN

Omkamp om vassdragene

AKS ELLER STRØM 70 prosent av Norges vassdrag får nye miljøregler. Det kan bety årlig strømtap tilsvarende det Drammen bruker på tre år.

Nå starter kampen om norske vassdrag

Eidfjord

Alf Ole Ask og Olav Olsen (foto)

70 prosent av norsk vannkraft får nye miljøregler innen 2022, blant annet for å ta vare på fisken. Det kan bety årlig tap av strømproduksjon tilsvarende forbruket i Drammen på tre år.

FAKTA

Vøringsfossen

En del av elven Bjørlo i Eidfjord kommune i Hordaland fylke.

Løddrett fall på 145 meter og et totalt fall på 182 meter.

Vannmengden i elven er regulert i forbindelse med kraftutbygging. Det slippes nå ut ca. 11 kubikkmeter i sekundet om sommeren, ca. 1 kubikkmeter av vannføring ble i 2010 flyttet til vinteren for å hindre at gyttegrøper frøs til eller ble tørrlagt.

Fossen ligger tett ved riksvei 7 lengst inne i Midtdalen i Hardanger og er en av Norges mest besøkte naturattraksjoner.

Vi legger ikke skjul på at avveining mellom natur og kraftinteressene er en vanskelig avveining

»
Carsten Jensen i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Vøringsfossen ligger i vinterdvaler. Knappt en synlig vanndråpe kastes ut i det tørrlagte jøvet. I begynnelsen av 1970-årene fikk Statkraft konsesjon til å regulere fossen, men målte la 12 kubikkmeter vann i sekundet fosse fritt for turistene i sommermånedene. Vannet som skapte den enorme fossen, samles i det kunstige Systemmagasinet.

Nå skal villdåene revideres. Spørsmålet er blant annet om det skal slippes mer vann ut fra Systemmagasinet på vinterstid til glede for laksen i elven under fossen. Det kan bety mindre strøm fra turbinene. Dette vassdraget som ender i Eidfjord, er ikke det eneste som skal få nye vilkår.

Omkamp om naturinngrep

I det stille pågår det nå omkamp om de enorme miljøinngrepen som skjedde da vannkraften ble bygget ut. Dette kalles vilkårsrevisjon (se faktarammen) og betyr at på nytt skal fiskeinteresser, turisme og truede dyrearter veies mot hensynet til sikker kraftforsyning.

Det store spørsmålet er om elerne av kraftverkene nå la mer vann renne fritt og dermed tape lønnetekt fra strøm, eller om det holder med andre tiltak.

Da disse konsesjonene ble gitt for over 50 år siden, var man opptatt av å bygge landet. Hensynet til miljøet var underordnet. Nå kan man si at vi reparerer noe av inngrepen i naturen, forklarer Carsten Jensen i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til Aftenposten.

Målet er å forbedre miljøsituasjonen i regulerte vassdrag. Men dette skal veies opp mot hovedmålet for konsesjonene som er produksjon av elektrisk kraft, har Olje- og energidepartementet slått fast.

I 2013 lagde NVE og Miljødirektoratet en rapport om vilkårsrevisjonene. I den legger de til grunn en minstestandard for tilsvarende det som pålegges ved nye kraftutbygginger. Det vil føre til at Norge taper mellom 2,6 og 3,4 twh i årlig produksjon.

Til sammenligning er årlig strømforbruk i Drammen 1 twh. Begnen bruker omkring 3,8 twh.

Here we go again?

- og takk for oppmerksomheten

SP sang internt i MD --- Mel: Hurrasangen -

Hvor er vannkraftprosjektene nå? **I Samla Plan!**

Åtteogtredve TWh, hvor er de nå? **I Samla Plan!**

Ja , hva venter Regjeringen på? **Samla Plan!**

Hva skal Storting i fireogåtti få. **Samla Plan!**

Ja de skal jo diskuteres,
revurderes og grupperes,-

Hver en bekk som kan legges i rør , **i et rør**

Vi tar Lurvefoss og Slurpedøla

Homsefoss og Slaskehøla

hvis d`ikke er bygd ut fra før ; **i fra før !**

Hver avdeling i MD er med , **er de det?**

Og hvem må v`ikke glemme , **OED, OED!**

Og det værste av alle hvem er det ? **NVE !**

De vil demme oss alle sammen ned , **sammen ned !**

“Vi planerer og dikterer,-
Koordinerer , instruerer
Hvert et vassdrag blir undersøkt av oss, **ja av oss!**
Vi tar Lurvefoss og Slurpedøla,
Homsefoss og Slaskehøla
Vi sluker den minste lille foss, **Wenche Foss!**

Men dessverre kan ikke alle få, **alle få**
Være med , de må på gangen stå, **gangen stå**
Stakkars Breheimen hun ble avgjort nå, **avgjort nå**
Imens Gaular nok lenge vente må; **vente må**

“Vi planerer og dikterer
Koordinerer , instruerer
Hvert et vassdrag blir undersøkt av oss, **ja av oss!**
Vi tar Lurvefoss og Slurpedøla,
Homsefoss og Slaskehøla
Vi sluker den minste lille foss, **Wenche Foss**

Nok en SP sang fra fjernarkivet – MD internt

**Fløy et lite vassdrag ut av planen , ut av planen ut av planen
Fløy et lite vassdrag inn i planen
En dag i mai**

**Du grønne glitrende Gaular, goddag
Velkommen i Samlet Plan du være
Med tusen kubikk og høye fall
Men fritt fra fjellet til fjord du skal renne
For du skal vernes , ja du skal vernes
For du skal vernes , ja du skal vernes
Til evig tid !
Til evig tid !**